

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 103/30.03.22

СЧ

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-2259 din 15.04.2022

La nr. 103 din 30.03.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul contravențional - art.115, 122, 154 și Codul Penal - art.232).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>929</u>
" <u>19</u> "	<u>04</u> <u>2022</u>
Ora	_____

1. The first part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

2. The second part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

3. The third part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

4. The fourth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

5. The fifth part of the document is a list of names and titles, including "The Hon. Mr. Justice" and "The Hon. Mr. Justice".

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7881 din 14.04.2022

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul contravențional - art.115, 122, 154 și Codul Penal - art.232)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate. Totuși, nu a fost respectată norma prevăzută la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008, care prevede publicarea anunțului cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie.

Prin urmare, deși rigorile de transparență decizională au fost respectate fragmentar, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „*promovarea politicilor ecologice și de mediu, prin descurajarea distrugerii sau deteriorării terenurilor agricole, pășunilor, a masivelor forestiere, prin incendierea intenționată a acestora, sau în urma folosirii imprudente a focului, faptă care poate cauza prejudicii considerabile și un impact negativ imens asupra poluării mediului înconjurător și securității ecologice, daune materiale de ordin economic, și care reprezintă un pericol pentru viața, siguranța și sănătatea oamenilor*”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea art.115, 122 și 154 din Codul Contravențional nr.218/2008 și art.232 din Codul Penal nr.985/2002, în vederea modificării sancțiunilor aplicate pentru acțiunile de distrugere sau deteriorare a terenurilor agricole, pășunilor și masivelor forestiere, prin incendierea intenționată sau folosirea imprudentă a focului. Astfel, modificările propuse pentru Codul Contravențional constituie: - majorarea amenzilor aplicate persoanelor fizice (de la 60 - 90 unități convenționale la 400 - 600 unități convenționale); - reglementarea muncii neremunerate în folosul comunității de la 40 la 60 de ore; - arest contravențional de la 10 la 15 zile; - în cazul persoanelor juridice amenda se va majora de la 240 - 300 unități convenționale la 800 - 1000 unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. În ce privește modificările din Codul Penal, propunerile de modificare sunt orientate doar pentru majorarea amenzilor aplicate persoanelor fizice.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesul statului și cetățenilor Republicii Moldova, în vederea protecției mediului înconjurător, prevenirea deteriorării terenurilor agricole, pășunilor, masivelor forestiere, prin înăsprirea sancțiunilor aplicate pentru acțiunile ilegale de incendiere intenționată sau în urma folosirii imprudente a focului.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile

urmărite cu precizarea principalelor prevederi și evidențierea elementelor noi. Astfel, considerăm că nota informativă conține o serie de argumente concludente în ceea ce privește necesitatea promovării proiectului.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt menționat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează în mod direct activitatea agenților publici și/sau a entităților publice, însă în mod indirect, prevederile proiectului stabilesc sancțiuni contravenționale mai aspre, ce urmează a fi aplicate de către agentul constatat, în speță angajații Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu pot aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
<p>art. I.</p> <p>1. La art. 115 alin.(3): [...] se va substitui cu textul „se sancționează cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale [...]”;</p> <p>2. La art. 122: [...] articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul text: „Vătămarea arborilor și arbuștilor din spațiile verzi prin incendiere sau în urma folosirii imprudente a focului se sancționează cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale [...]”;</p> <p>3. La art. 154: [...] articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul text: „Nerespectarea modului stabilit de ardere a deșeurilor industriale, de construcție, menajere și de altă natură se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale [...]”.</p>	
<p>Obiecții:</p> <p>Potrivit principiilor activității de legiferare stabilite la art.3 din Legea nr.100/2017, se statuează că la elaborarea actelor normative se respectă principiul oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice.</p> <p>Urmare a examinării textului proiectului constatăm că modificările promovate nu se încadrează organic în actul normativ supus modificării, în sensul stabilirii sancțiunilor mai aspre pentru fapte ilicite de o gravitate medie în raport cu acțiunile ilegale de o gravitate mai mare, cu sancțiuni mai ușoare din cadrul aceluiași articol din Codul Contravențional. Astfel, se relevă incoerența formulării normei, prezentarea graduală a faptei după gravitate și quantum al sancțiunii pecuniare.</p>	
<p>Recomandări:</p> <p>Prin urmare, în sensul respectării coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității actului normativ se recomandă revizuirea integrală a normelor supuse modificării, în vederea integrării graduale a modificărilor raportat la gravitatea faptei și quantumul sancțiunilor pecuniare.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Altceva 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de act normativ a fost elaborat în scopul descurajării distrugerii sau deteriorării terenurilor agricole, pășunilor, a masivelor forestiere, prin incendierea intenționată a acestora, sau în urma folosirii imprudente a focului, prin înăsprirea sancțiunilor prevăzute la art.115 alin.(3), art.122 și art. 154 din Codul Contravențional și art.232 din Codul penal.

În procesul de promovare a proiectului de decizie, rigorile de transparență decizională statuate de Legea nr.239/2008, au fost respectate parțial, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect și nota informativă, în scopul prezentării recomandărilor asupra acestuia.

Urmare a examinării prevederilor proiectului constatăm necesitatea revizuirii proiectului, în sensul respectării principiilor de elaborare a proiectelor de acte normative, asigurând astfel coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea actelor legislative. În acest sens, propunerile de modificare a Codului Contravențional urmează a fi analizate în contextul integrării organice a acestora în cadrul normativ, în speță reglementarea normelor din articolele supuse modificării, în mod

gradual, raportat la gravitatea faptelor ilicite și sancțiunile aplicate acestora.

Prin urmare, se recomandă revizuirea proiectului prin prisma argumentelor și recomandărilor enunțate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

14.04.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Daniela Carbuni , Inspector superior

